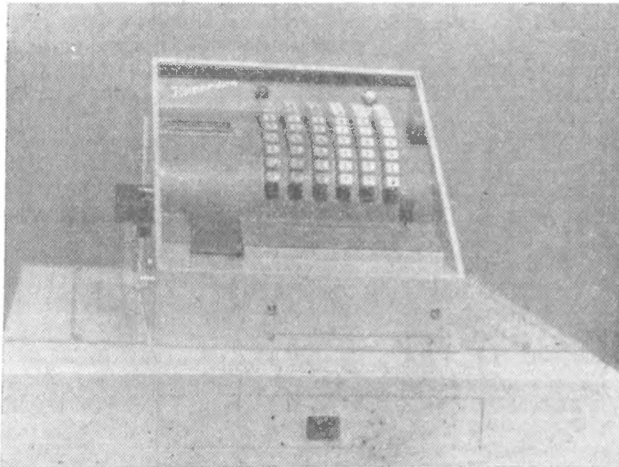

Kb. 13—15 helyen alakultak könyvtár-baráti körök, elsősorban a járási és a kiemelt községi könyvtárak mellett. E könyvtárak ügyrendjében később kötelezően előírtuk ilyen körök létrehozását, de ez nem járt eredménnyel. Ez annyira a helyi körülményektől, *elsősorban a könyvtáros rátermettségétől és ügybuzgalmától*, valamint kapcsolataitól függ, hogy a körök létesítését elrendelni nem lehet.

A pilisvörösvári kivételével nem váltak e körök önállóvá. Ha a könyvtáros hónapokig nem hívta őket össze, szünetelt a munkájuk, ha a könyvtáros lemondott, a körök is felbomlottak. Ez a gyengeség kihatott további sorsukra. A pilisvörösvári fejlődését a helyi szervek féltékenysége akadályozta, az irodalmi érdeklődésűek az irodalmi színpad magjává lettek, a többieket pedig egyre ritkábban hívták össze. Mint említettük, elsősorban a járási könyvtárak mellett létesültek e körök. A könyvbarát-mozgalom létrehozása után a járási könyvtárak figyelme az új társadalmi mozgalom felé fordult, minden erejükkel a könyvbarát-bizottságok szervezésére foglaltak. Ha területi feladataik nem is voltak, a kiemelt községi könyvtárakban is sok gondot okozott a könyvbarát-mozgalom szervezése, s így az érdeklődés egy időre csökkent a körök iránt. A szükséglet azonban ismét életre kelti e szervezeteket. A *Ceglédi Járási Könyvtárban* újjáalakult a könyvtár-baráti kör, *Turán* irodalmi klub néven gyűltek össze a könyvtár barátai, az *aszódi járásban* tervbe vették, hogy a közeljövőben minden könyvtár mellett létrehoznak ilyen társadalmi tanácsot. Ha az ilyen célkitűzés egy éven belül nem is valósítható meg, a törekvés feltétlenül azt bizonyítja, hogy érzik a társadalmi háttér megteremtésének fontosságát. A falvakban a tömegszervezetek képviselőire és a könyvtár barátaira lehet bízni a könyvbarát-mozgalom célkitűzéseinek megvalósítását. A hivatalos szervek képviselői biztosítanák a könyvtárak érdekeinek védelmét, a szervezett társadalmi támogatást, a könyvtár és az irodalom barátai az irodalmi közízlés fejlesztését, a könyvtár szakmai segítségét vállalnák magukra. Ez a felosztás természetesen mesterkélt, mert egyáltalán nem kizárt a szerepek felcserélődése, csak azt akarjuk vele illusztrálni, hogy milyen feladatokat láthat el a könyvtár-baráti kör *egyesítve a szervezett társadalmi erőt*, a könyvtár- és irodalom-szerető emberek áldozatkész erőfeszítésével. S aki esetleg a könyvterjesztés érdekeit féltendő a leendő szervezettől, azt megnyugtathatom, hogy a könyvkereskedelem megfér a könyvtárban, ugyanúgy szolgálhatja a kör mind a két rokonszerület céljait. Nem állítjuk, hogy a könyvtár-baráti kör szervezése a kizárólagos módszer és a társadalmi segítség egyetlen végleges formája, de mindenesetre olyan kísérlet, melynek már *vannak bizonyos tapasztalatai*, és amely alkalmasnak látszik a falvakban a könyvbarát-mozgalom elterjesztésére, a könyvtár célkitűzéseinek támogatására.

Pál Ernő

MŰANYAGKÁRTYÁS pet hoz forgalomba a Mű-
könyvtári adatfeljegyző és szer és Irodagépértékesítő
adatgyűjtő lyukkártyagé- Vállalat (Bp. VII., Tanács

Könyvtári adatfeljegyző és adatgyűjtő lyukkártyagép

9.). A képünkön látható hazai gyártmányú gép a kölcsönzéskor szükséges összes nyilvántartási munkát elvégzi, beleértve a statisztikai adatok felvételét és gyűjtését is. Önműködően feljegyzi a kölcsönzési nyilvántartás céljára az olvasó törzsszámát, a könyv nyilvántartási számát, a kölcsönzés tételszámát, lejáratának napját, valamint az olvasó nevét és lakcímét is. Ezen felül több mint negyven féle statisztikai adatgyűjtésre képes.

Az új kölcsönző géppel nemcsak a kölcsönzésnél, hanem a visszaadásnál, továbbá a késedelmes kölcsönzők felszólításánál is lényeges egyszerűsítést lehet megvalósítani. (P. A.)